

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

10 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir,

Judecătorii: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 4 de gardă din 11 iunie 1944, în cauza penală în privința lui

Bantâș Ivan xxxxx, a.n. xxxxx, originar din xxxxx

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 4 de gardă din 11 iunie 1944, Bantâș Ivan a fost condamnat în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, Bantâș Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, fiind mobilizat în armata roșie, deținând funcția de comandant al plutonului de aprovizionare de luptă nr. 600 al regimentului de infanterie nr. 141, în luna septembrie 1941, aflându-se în apărare la momentul înaintării nemților și fiind înarmat cu armă de tip carabină și pistol de model „TT”, a aruncat aceste arme, actul de identitate și carnetul de comsomolist, a mai distrus de pe haine însemnele de identificare și cu mâinile ridicate, împreună cu încă patru camarazi din același pluton, s-au predat trupelor germane. Din luna iulie 1942 și până în luna iunie 1943 a servit armatei germane.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Bantâș Ivan.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că în materialele dosarului nu se conțin probe suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 58-1 lit. „b” CP al RSFSR – trădarea de patrie, deoarece ele nu confirmă că inculpatul Bantâș Ivan, prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS.

Susține recurentul, că sentința de condamnare a fost pronunțată luându-se la bază declarațiile inculpatului, nefiind cercetate și alte mijloace de probă.

Concomitent, instanța de judecată a încălcat dreptul inculpatului la apărare, deoarece cauza a fost examinată în lipsa apărătorului, prezența căruia era obligatorie.

Astfel, consideră recurentul că, condamnarea lui Bantâș Ivan constituie un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 4 de gardă din 11 iunie 1944, Bantâș Ivan a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de „trădare de patrie” în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Bantâș Ivan în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roşioru Mircea, se casează sentinţa Tribunalului militar al armatei nr. 4 de gardă din 11 iunie 1944, cu încetarea procesului penal în privinţa lui Bantâş Ivan xxxxx, condamnat în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSFSR.

Bantâş Ivan xxxxx, este reabilitat în faţa societăţii şi reintegrat în drepturi. Decizia este irevocabilă, pronunţată integral la **10 decembrie 2019**.

Preşedinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Ţurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor